

Min första skidtävling!

Alla vet vem Mora-Nisse Karlsson är! Han är ett begrepp för skidtävlingar och skidåkning som motionsidrott. Säg ordet Vasaloppet – och Du tänker osökt på Mora-Nisse. Under årtionden var han den världsberömda skididolen. För 28 år sedan debuterade han som författare med boken »I vita spår» och med Mora-Nisses tillstånd återger vi här hans berättelse om hans första skidtävling. Trevlig läsning även i dag. . .

Det är väl oundvikligt att Vasaloppet med åren stärkte intresset för skidåkning bland traktens ungdomar, och på det viset blev en sporre för oss alla. Vi i vår by mätte ju alltid våra krafter, när vi var ute på skidorna, och vidare fightades det värre klasserna emellan, mycket tack vare vår skidintresserade lärare Sten Steinholz. Han var ofta ute med oss och åkte, och ordnade med kappkörningar på olika sträckor, vilket vi gillade skarpt. Det var han som föreslog, att jag, för vår skola – Bjäkenbackens folkskola – skulle anmälas som deltagare till ungdomens tävlingar i Mora år 1927. Vår skola var gemensam för tre byar, nämligen Öna, Östnor och Kråkberg. Den ligger vid vår by Östnor, men självfallet kunde den inte få bära det bynamnet för de övriga två. Det är nämligen så att ingen vill vara sämre än den andra i våra trakter, och därför döptes skolan till det neutrala namnet Bjäkenbacken, där skolan är belägen.

Det är märkvärdigt vad det går igen det där hos oss att vi vill stå på egna ben. Vi håller på vårt från hemmet, till byn, socken, landskapet Dalarna och Sverige. Folk har nog för sig att det räcker för oss och att vi är belåtna med att vara dalmasar. Ja, för dem som inte bygger och bor i Mora socken kanske bör tilläggas av en morapojke som jag, för det är något alldeles särskilt med att vara morabo. Alla sockenbor i Mora är barnsligt stolta över det, och skulle inte vilja byta frivilligt med någon annan. Det är som ett slags adelsmärke för oss, vi håller ihop och försvarar allt som har med Mora socken och dess innevånare att göra. Man resonerar ungefär som så, att skall det gå dåligt, så inte skall det bero på mig. Jag har tyckt mig finna, att det är samma inställning och känsla som karakteriserar klubbbandan inom idrotten.

För att återgå till dessa skolungdomens tävlingar fick de några år efter Vasaloppets tillkomst namnet »Lilla Vasaloppet». De var öppna för alla ungdomar som ej fyllt 16 år. De startande var indelade i grupper

i förhållande till åldern. Den yngsta omfattade åldrarna 7 år och yngre som åkte 750 m, 8 och 9 år åkte 2 km, den nästa gällde 10 och 11 år och 3 km, den tredje gruppen var för 12 och 13 år, som hade hela 5 km att avverka, och den sista för 14 och 15-åringar tävlade på inte mindre än 8 km.

Det var många hemikring, som var mycket intresserade av att vår lilla skola var med och konkurrerade med de stora från köpingen Morastrand bland andra. Magister Steinholz var givetvis den starka kraften bakom det hela. Han hade bra småpojkar och han litade på dem, och tyckte inte det skulle skada att försöka. Han hyllade tydligen satsen att huvudsaken är inte att vinna utan att kämpa väl.

Jag blev uttagen i yngsta klassen, och som jag var 9 år och skulle fylla 10 på sommaren, hade jag det bra förspant i det avseendet. Men det var en sak, som inte hjälpte mig mycket, tyckte jag själv. Det gällde ju att vara med och försvara skolans och byns färger. Mor ställde sig mycket frågande till det hela. Hon ansåg det inte nyttigt eller förståndigt att låta småungar ge sig med på tävlingar med den hets och det ståhej, som dessa förde med sig. Det kunde lätt bli överansträngningar i den åldern. Men när far gjorde klart för mor, att det gällde bara att åka 2 km, vilket inte var mycket med tanke på vad jag brukade avverka i vanliga fall så gott som dagligen, gav mor med sig, och jag skulle få starta.

Det var en stor händelse för mig, den saken var klar, och jag tog mycket allvarligt på uppgiften. Ett tydligt bevis på vår magisters intresse var väl att han inbjöd mig och tre andra pojkar till sitt hem i Morastrand på kaffe och bullar, och han inhandlade för vår räkning inte mindre än 2 burkar Mix – en kallvalla – och 2 burkar Hux Flux, den senare lämplig för ned mot noll.

Mor, som såg allting, märkte givetvis att jag gick in med hela min själ för det stora evenemanget, ville tydligen dra sitt strå till stacken, ty till min häpnad fastslog hon, att jag skulle få ha min bästa sjömansblus med de korta byxorna, för det var de lättaste kläderna jag hade, och det måste naturligtvis vara bra, när man tävlade.

Så utrustad och med skolmössan på nacken bar det iväg till Mora i sällskap med de andra skolkamraterna. Min familj skulle förstas vara med och se hur det gick för mig. Nere i Mora var det väl inte den vanliga vasaloppsspubliken, men nog tyckte jag att det var minst

lika mycket folk församlat som på det riktiga Vasaloppet. Jag fick mitt startnummer och klämde fast det med säkerhetsnålar så ordentligt att jag höll på att ta en bit med av skinnet. Sedan kikade jag för säkerhets skull efter i ett program, att mitt namn stod tryckt där bredvid det nummer jag tilldelats. N:r 46, Nils Karlsson stod det faktiskt med tryckbokstäver. Nu blev jag med ens så nervös, att det började göra ont i magen. Mitt namn stod tryckt! Alla kunde ju titta på mig och ta reda på vem jag var i programmet. Jag vågade inte vara kvar utan måste åka ifrån folket ett tag. Jag stack iväg ett stycke, och skulle helst åkt hem direkt. Det var då för dumt att jag skulle vara med och åka skidor på tid. Mor hon visste från början hur det skulle bli, hon, onödig pina, ståhej och sådant. Men jag *ville* samtidigt vara med. Allt hade känts betydligt bättre om bara pojarna hemma låtit bli att springa ikring och viska och tissa om, att jag nog kunde vinna min klass. Vilka experter man hade till kompisar!

Jag vände tillbaka till start- och målplatsen och försökte gömma mig bland de övriga deltagarna, vilka nu började ropas upp gruppvis. Jag hade inte hört att mitt namn blivit uppropat, och jag började inbilla mig, att jag kanske varit borta just då det ägde rum. Jag skulle kanske inte få starta, när allt kom omkring. Jag hade svårt att hålla tillbaka tårarna och tyckte det var trassligt och besvärligt med skidtävlingar. Det skulle man allt akta sig för i fortsättningen.

Till slut blev det 8 och 9-åringarnas tur att kallas till start, och jag var inte vimsigare än att jag hörde namnet Nils Karlsson nämnas. Jag åkte fram till startlinjen, och hade väl givit mig iväg på en gång om inte funktionärerna stoppat mig. Vi startade 2 och 2 med en minuts mellanrum. Jag kommer ihåg att jag inte ens vågade titta på min startkamrat utan bara stirrade rakt fram i det utprickade spåret, som till en början kantades av intresserade åskådare. Det var förstås pappor, mammor och syskon till deltagarna. Kommandoropen »färdiga — gå» kom också för mig och min kamrat och jag stack iväg i fullt språng. Det var nära att jag snavat och gått ikull med mina långa skidor, men

det klarade sig. Jag hörde dock tydligt hur publiken skrattade åt mig och hade roligt, vilket gav mig ytterligare anledning heja på, så jag kom bort från allt vad åskådare hette.

Min startkumpan åkte jag ifrån med detsamma. Jag var så ivrig att jag inte tänkte på något annat än att komma fort fram på skidorna. Det måtte ha gått rätt skapligt för jag körde om flera stycken. När det var ungefär 500 meter kvar till målet, stod det en karl vid sidan av spåret, och han ropade med hög röst: »Heja Karlsson, du har rätta tagen.» Det var en uppmuntran som jag aldrig glömmar. Jag har tänkt på de orden så många gånger i kritiska situationer, och jag kan gott fastslå, att jag har haft en kolossal nytta av dem och deras innebörd sedan i livet. Det är ganska egendomligt att en barnunge i den åldern kan vara så mottaglig och känslig för ett par ord sagda i det rätta ögonblicket även om det kommer från en främmande människa.

Nu var det väl närmast att jag blev kallad för Karlsson, som imponerade så fantastiskt på mig. Efternamnet sades ju annart bara till och om vuxet folk, och man kan kanske tänka sig min förtjusning, när en främmande farbror kallar mig för Karlsson och tycker att jag dessutom har de rätta tagen. Det var saker som kom krafterna att strömma till, och jag körde på för brinnande livet, och kom i mål under publikens jubel. Nu var det ingen som skrattade åt mig längre, fast det hade jag faktiskt inte brytt mig om det minsta. Nu tyckte jag det bara var så hemskt roligt att åka skidor, och jag var bara besviken över att det inte var mer kvar att åka.

Jag vann loppet med 37 sekunder före närmaste »man», och de mina föreföll riktigt stolta över mig.

När jag gick hem tillsammans med familjen minns jag som om det var i går, hur far lade armen om axlarna på mig, något som han gjorde när han ville säga något till mig i förtroende, och så sade han: »Nils, nu skall du lova mig att inte låta det här stiga dig åt huvudet på något vis. Kom ihåg att söka vara dig själv, och om möjligt bli uppskattad för det. Det är betydligt värdefullare.»

EXTRA

Kom till vår
FABRIKSFÖRSÄLJNING
Öppet alla vardagar!

BORLÄNGE VÄVERI
Filargatan 2. Borlänge

Siljans Mattväveri

*Vi har väverivisningar varje dag.
Stor nettoköpsbutik.
Plastmattor till tusen.
Förhandsboka bussbesök på tel.
0248/42179, 42279*

Kärvsåsen, Boda Kyrkby